

KALENDER

ELLER

ALMANACK

FÖR ÅRET

1927

25. ÅRGÅNGEN

DETTA ÅR HAR 365 DAGAR

FÖR SVENSKARNA I ESTLAND

KALENDER

ELLER

ALMANACK

FÖR ÅRET

1927

25. ÅRGÅNGEN.

DETTA ÅR HAR 365 DAGAR

FÖR SVENSKARNA I ESTLAND

4-A

43704

Est. A

Tartu Ülikooli
Raamatukogu

30854

Tecknens förklaring.

● Nymåne	m. = middag.
☉ Fullmåne.	kl. = klockan.
☾ Första kvarteret.	** Kyrko- och stats-
☾ Sista kvarteret.	[fest.
f. m. = före midd.	* Mindre åminnelse-
e. m. = efter midd.	dagar och högtider.

Förmörkelser.

År 1927 inträffa 1 sol - och 1 månförmörkelse, vilka bliva synliga här i Estland.

Solförmörkelsen, här endast delvis synlig, inträffar den 29 juni från kl. 6, 32 m. till 8, 38 m. f. m.

Månförmörkelsen, total, inträffar den 8 december från kl. 18. 54 m. till kl. 21, 18 m.

**1	Lördag	19	Nyårsdagen	
-----	--------	----	------------	--

Sönd. eft. Nyåret. Matt. 3: 13—17.

2	Söndag	20	Svea	● Tomasmiss
3	Måndag	21	Alfred	
4	Tisdag	22	Rut	
5	Onsdag	23	Hanna	
**6	Torsdag	24	Trettondagen	
7	Fredag	25	August	Gamla julen
8	Lördag	26	Erland	

1. Sönd. eft. Trettond. Luk. 2: 42—52.

9	Söndag	27	Gunnar	☽
10	Måndag	28	Sigurd	
11	Tisdag	29	Hugo	
12	Onsdag	30	Osvald	
13	Torsdag	31	Knut	Gamla nyåret
14	Fredag	1	Felix	
15	Lördag	2	Laura	

2. Sönd. eft. Trettond. Joh. 2: 1—11.

16	Söndag	3	Hjalmar	
----	--------	---	---------	--

17	Måndag	4	Anton	
18	Tisdag	5	Hilda	
19	Onsdag	6	Henrik	
20	Torsdag	7	Fabian	
21	Fredag	8	Agnes	
22	Lördag	9	Fridolf	

3. Sönd. eft. Trettond. Matt. 8: 1—13.

23	Söndag	10	Emilie	
24	Måndag	11	Erika	
25	Tisdag	12	Paul	
26	Onsdag	13	Botilda	
27	Torsdag	14	Göte	
28	Fredag	15	Karl	
29	Lördag	16	Walter	

4 Sönd. eft. Trettond., Matt. 8:23—27.

30	Söndag	17	Gunhild	
31	Måndag	18	Ivar	

1. Solen uppgår kl. 9,19 m., nedgår kl. 3,30 m.
 11. " " " 9,12 " " " 3,49 "
 22. " " " 8,54 " " " 4,11 "

1	Tisdag	19	Max	☉
2	Onsdag	20	Kyndelsmässan	
3	Torsdag	21	Blasius, Bles	
4	Fredag	22	Ansgarius	
5	Lördag	23	Agda	

5. Sönd. eft. Trettond., Matt. 13: 24—30.

6	Söndag	24	Dorotea	☽
7	Måndag	25	Richard	
8	Tisdag	26	Bertha	
9	Onsdag	27	Fanny	
10	Torsdag	28	Eugenie	
11	Fredag	29	Efraim	
12	Lördag	30	Elvine	

Sön. Septuagesima, Matt. 10: 2—16.

13	Söndag	31	Agneta, Anette	Koinmissa
14	Måndag	1	Valentin	
15	Tisdag	2	Sigfrid	

16	Onsdag	3	Julia	
17	Torsdag	4	Väinö	
18	Fredag	5	Elfrida	
19	Lördag	6	Gabriella	

Sönd. Sexagesima, Luk. 8: 4—15.

20	Söndag	7	Hulda	
21	Måndag	8	Hilding	
22	Tisdag	9	Peter	
23	Onsdag	10	Torsten	
**24	Torsdag	11	Est. Frihetsd.	
25	Fredag	12	Sigvard	
26	Lördag	13	Torgny	

Fastlagssöndag, Luk. 8: 31—43

27	Söndag	14	Dicken	
28	Måndag	15	Gideon	

1. Solen uppgår kl. 8,34 m., nedgår kl. 4,37 m.
 11. " " " 8,11 " " " 5,2 "
 22. " " " 7,42 " " " 5,29 "

1	Tisdag	16	Albinus	Fastl. tisdag
2	Onsdag	17	Ernst	
3	Torsdag	18	Gunborg	
4	Fredag	19	Adrian	
5	Lördag	20	Thora	

1. Sön. i Fastan, Matt 4: 1—11.

6	Söndag	21	Ebba	Mattsdag
7	Måndag	22	Ottilia	
8	Tisdag	23	Bruno	
**9	Onsdag	24	Böndagen	
10	Torsdag	25	Edla	
11	Fredag	26	Edvin	
12	Lördag	27	Viktoria	

2. Sön. i Fastan, Matt. 15: 21—28.

13	Söndag	28	Elmar	
14	Måndag	1	Mathilda	
15	Tisdag	2	Kristof	
16	Onsdag	3	Herbert	

17	Torsdag	4	Gertrud	
18	Fredag	5	Edvard	☹
19	Lördag	6	Josef	

3. Sönd. i Fastan, Luk. 11: 14—19.¹

20	Söndag	7	Kaleb	
21	Måndag	8	V ä n d d a g e n	
22	Tisdag	9	Viktor	
23	Onsdag	10	Gerda	
24	Torsdag	11	Gabriel	
**25	Fredag	12	Marie Bebåd.	
26	Lördag	13	Emanuel	☹

4. Sönd. i Fastan, Joh. 6: 1—15.

27	Söndag	14	Rudolf	
28	Måndag	15	Hans	
29	Tisdag	16	Jonas	
30	Onsdag	17	Holger	
31	Torsdag	18	Esther	

1. Solen uppgår kl. 7 30 m., nedgår kl. 5,49 m.
 11. " " " 6,57 " " " 6,13 "
 22. " " " 6,18 " " " 6,40 "

1	Fredag	19	Harald	
2	Lördag	20	Gudmund	☉

5. Sönd. i Fastan, Joh. 8: 45—59.

3	Söndag	21	Benita	
4	Måndag	22	Ambrosius	
5	Tisdag	23	Irene	
6	Onsdag	24	Wilhelm	
7	Torsdag	25	Ingemund	Vårfrudag
8	Fredag	26	Hemming	
9	Lördag	27	Otto	☾

Palmsöndag, Matt. 21: 1—9.

**10	Söndag	28	Ingvar	
11	Måndag	29	Ellen	
12	Tisdag	30	Julius	
13	Onsdag	31	Artur	
*14	Torsdag	1	Skärtorsdag	
**15	Fredag	2	Långfredag	
16	Lördag	3	Patrik	

Påskan. Mark. 16: 1—9.

**17	Söndag	4	1. Påskdagen	
**18	Måndag	5	2. Påskdagen	
*19	Tisdag	6	3. Påskdagen	☾
20	Onsdag	7	Amalia	
21	Torsdag	8	Anselm	
22	Fredag	9	Albertina	
23	Lördag	10	Georg, Jöran	

1. Sönd. efter Påsk. Joh. 20: 19—31.

24	Söndag	11	Vega	
25	Måndag	12	Markus	☾
26	Tisdag	13	Theresia	
27	Onsdag	14	Engelbrekt	
28	Torsdag	15	Thure	
29	Fredag	16	Tio	
30	Lördag	17	Armilde	

1. Solen uppgår kl. 5,48 m., negdår kl. 7,03 m.

11.	"	"	5,14	"	"	7,27	"
22.	"	"	4,48	"	"	7,52	"

2. Sönd. efter Påsk. Joh. 10: 13—16.

**1	Söndag	18	1. Majfesten	☹
2	Måndag	19	Filip	
3	Tisdag	20	Göta	
4	Onsdag	21	Miralda	
5	Torsdag	22	Gotthard	
6	Fredag	23	Ragnar	Sant-Irjasdag
7	Lördag	24	Gustava	

3. Sönd. efter Påsk. Joh. 16: 16—23.

8	Söndag	25	Benjamin	☺
9	Måndag	26	Nikolaus	
10	Tisdag	27	Vera	
11	Onsdag	28	Leander	
12	Torsdag	29	Charlotta	
13	Fredag	30	Linnea	
14	Lördag	1	Ossian	Valbamiss

4. Sönd. efter Påsk. Joh. 16: 5—15.

15	Söndag	2	Sofia	
16	Måndag	3	Hilma	☺

17	Tisdag	4	Rebecka	
18	Onsdag	5	Erik	
19	Torsdag	6	Alrik	
20	Fredag	7	Karolina	
21	Lördag	8	Konstantin	

Bönesöndagen. Joh. 16: 23—49.

22	Söndag	9	Henning	
23	Måndag	10	Olga	
24	Tisdag	11	Lena	☾
25	Onsdag	12	Urban	
**26	Torsdag	13	Kr. himmels-	
27	Fredag	14	Melita [färd	
28	Lördag	15	Ingeborg	

6. Sönd. efter Påsk. Joh. 15: 26—16: 4.

29	Söndag	16	Xenia	
30	Måndag	17	Fritjof	☾
31	Tisdag	18	Elvira	

1. Solen uppgår kl. 4,24 m., nedgår kl. 8,15 m.
 11. " " " 3,58 " " " 8,38 "
 22. " " " 3,35 " " " 9,02 "

1	Onsdag	19	Nikodemus	
2	Torsdag	20	Mina	
3	Fredag	21	Ingemar	
4	Lördag	22	Holmfrid	

1. Sönd. eft. Trefald. Luk. 16: 19—31.

5	Söndag	23	1. Pingstdag.	
6	Måndag	24	2. Pingstdag.	
7	Tisdag	25	3. Pingsdag.	☾
8	Onsdag	26	Salomon	
9	Torsdag	27	Kerstin	
10	Fredag	28	Svante	
11	Lördag	29	Bertil	

2. Sönd. eft. Trefald. Luk. 13: 16—24.

12	Söndag	30	Eskil	
13	Måndag	31	Aina	
14	Tisdag	1	Håkan	
15	Onsdag	2	Justina	☾
16	Torsdag	3	Axel	

17	Fredag	4	Alfa	
18	Lördag	5	Uno	

1. Sönd. eft. Trefald., Luk. 16: 19—31.

19	Söndag	6	Germund	
20	Måndag	7	Flora	
21	Tisdag	8	Alf	
22	Onsdag	9	Paulina	☾
23	Torsdag	10	Adolf	
**24	Fredag	11	Midsommard.	
25	Lördag	12	David	

2. Sönd. eft. Trefald., Luk. 13: 16—24.

26	Söndag	13	Rakel	
27	Måndag	14	Selma	
28	Tisdag	15	Leo	
29	Onsdag	16	Petrus o. Pau-	☾
30	Torsdag	17	Elof	[lus

1. Solen uppgår kl. 3,17 m., nedgår kl. 9,21 m.

11. " " " 3,01 " " " 9,35 "

22. " " " 3,05 " " " 9,41 "

1	Fredag	18	Aron	
2	Lördag	19	Mary, Rosa	

3. Sönd. eft. Trefald. Luk. 15: 1—10.

3	Söndag	20	Aurora	
4	Måndag	21	Ulrika	
5	Tisdag	22	Hildemar	
6	Onsdag	23	Esaias	
7	Torsdag	24	Klas	☺ Gamla [midsom- [mardag.
8	Fredag	25	Dan	
9	Lördag	26	Greta	

4. Sönd. eft. Trefald. Luk. 3: 36—42.

10	Söndag	27	Timoteus	
11	Måndag	28	Eleonora	
12	Tisdag	29	Herman	
13	Onsdag	30	Joel	
14	Torsdag	1	Folke	☹ Marimiss
15	Fredag	2	Alice	
16	Lördag	3	Reinhold	

5. Sönd. eft. Trefald. Luk. 5: 1—11.

17	Söndag	4	Alexis	
18	Måndag	5	Fredrik	
19	Tisdag	6	Sara	
20	Onsdag	7	Margareta	☾
21	Torsdag	8	Johanna	
22	Fredag	9	Magdalena	
23	Lördag	10	Emma	

6. Sönd. eft. Trefald. Matt. 5: 10—26.

24	Söndag	11	Kristina	
25	Måndag	12	Jakob	
26	Tisdag	13	Jesper	Karusmiss
27	Onsdag	14	Martha	
28	Torsdag	15	Botvid	☉
29	Fredag	16	Olof	
30	Lördag	17	Algot	

7. Sönd. eft. Trefald. Mark. 8: 1—9.

31	Söndag	18	Elin	
----	--------	----	------	--

1. Solen uppgår kl. 3,10 m., nedgår kl. 9,39 m.

11. " " " 3,23 " " " 9,28 "

22. " " " 3,45 " " " 9,08 "

1	Måndag	19	Nathan, Per	
2	Tisdag	20	Karin	
3	Onsdag	21	Martina	
4	Torsdag	22	Arne	
5	Fredag	23	Ulrik	☺
6	Lördag	24	Amelie	

8. Sönd. eft. Trefald. Matt. 7: 15—23.

7	Söndag	25	Arnold	Joksmiss
8	Måndag	26	Sylvia	
9	Tisdag	27	Roland	
10	Onsdag	28	Lars	
11	Torsdag	29	Susanna	Olasmiss
12	Fredag	30	Klara	
13	Lördag	31	Leonhard	☺

9. Sönd. eft. Trefald. Luk. 10: 1—9.

14	Söndag	1	Alida	
15	Måndag	2	Stella	
16	Tisdag	3	Brynolf	

17	Onsdag	4	Verner	
18	Torsdag	5	Helena	
19	Fredag	6	Magnus	☾
20	Lördag	7	Bernhard	

10. Sönd. eft. Trefald. Luk. 19: 41—48.

21	Söndag	8	Josefina	
22	Måndag	9	Henrietta	
23	Tisdag	10	Signe	Larsmiss
24	Onsdag	11	Bartolomeus	
25	Torsdag	12	Lovisa	
26	Fredag	13	Axelina	
27	Lördag	14	Ralf	☼

11. Sönd. eft. Trefald. Luk. 18: 9—14.

28	Söndag	15	Augustin	
29	Måndag	16	Joh. dödsd.	
30	Tisdag	17	Alexander	
31	Onsdag	18	Arvid	

1. Solen uppgår kl. 4,06 m., nedgår kl. 8,45 m.
 11. " " " 4,79 " " " 8,22 "
 22. " " " 4,54 " " " 7,52 "

1	Torsdag	19	Samuel	
2	Fredag	20	Albert, Justus	
3	Lördag	21	Natalie	

12. Sönd. eft. Trefald. Mark. 7: 31—37.

4	Söndag	22	Moses	Bärtmiss
5	Måndag	23	Adele	
6	Tisdag	24	Sakarias	
7	Onsdag	25	Regina	
8	Torsdag	26	Maria	
9	Fredag	27	Augusta	
10	Lördag	28	Thor	

13. Sönd. eft. Trefald. Luk. 10: 23—37.

11	Söndag	29	Ida	☺
12	Måndag	30	Thyra	
13	Tisdag	31	Sal(o)me	
14	Onsdag	1	† upphöjelse	
15	Torsdag	2	Sigrid	
16	Fredag	3	Alma	

17	Lördag	4	Hildur	
----	--------	---	--------	--

14. Sönd. eft. Trefald. Luk. 17: 11—19.

18	Söndag	5	Alvar	☾
19	Måndag	6	Fredrika	
20	Tisdag	7	Aurelie	
21	Onsdag	8	Matteus	
22	Torsdag	9	Maurits	
23	Fredag	10	Tekla	
24	Lördag	11	Gerhard	

15. Sönd. eft. Trefald. Matt. 6: 24—34.

25	Söndag	12	Leontine	☾
26	Måndag	13	Johan	
27	Tisdag	14	Dagmar	
28	Onsdag	15	Lennart	
29	Torsdag	16	Mikael	
30	Fredag	17	Helga	

1. Solen uppgår kl. 5,17 m., nedgår kl. 7,24 m.

11.	"	"	"	5,40	"	"	"	6,54	"
22.	"	"	"	6,05	"	"	"	6,21	"

1	Lördag	18	Irma	
---	--------	----	------	--

16. Sönd. eft. Trefald. Luk. 7: 11—17.

2	Söndag	19	Ludvig	
3	Måndag	20	Evald	
4	Tisdag	21	Traks	☾
5	Onsdag	22	Bror	
6	Torsdag	23	Jenny	
7	Fredag	24	Brita	
8	Lördag	25	Nils	

17. Sönd. eft. Trefald. Luk. 14: 1—11.

**9	Söndag	26	Skördefesten	
10	Måndag	27	Helmer	☺
11	Tisdag	28	Erling	
12	Onsdag	29	Valfrid	Mickjalsdag
13	Torsdag	30	Teofil	
14	Fredag	1	Manfred	
15	Lördag	2	Hedvig	

18. Sönd. eft. Trefald. Matt 22: 24—46.

16	Söndag	3	Alfons	
----	--------	---	--------	--

17	Måndag	4	Reinhard	
18	Tisdag	5	Lukas	
19	Onsdag	6	Bengt, Bengta	
20	Torsdag	7	Kasper	
21	Fredag	8	Birger	☹
22	Lördag	9	Edita	

19. Sönd. eft. Trefald. Matt. 9: 1—8.

23	Söndag	10	Vanda	
24	Måndag	11	Evert	
25	Tisdag	12	Inga	
26	Onsdag	13	Amanda	
27	Torsdag	14	Sabina	☹
28	Fredag	15	Simon, Judas	
29	Lördag	16	Viola	

20. Sönd. eft. Trefald. Matt. 22: 1—14.

30	Söndag	17	Elsa	
**31	Måndag	18	Reform.-fest.	

1. Solen uppgår kl. 6,26 m., nedgår kl. 5,55 m.

11. " " " 6,49 " " " 5,24 "

22. " " " 7,15 " " " 4,54 "

1	Tisdag	19	Helg amiss	
2	Onsdag	20	Tobias	
3	Torsdag	21	Hubert	
4	Fredag	22	Herta	
5	Lördag	23	Eugen	

21. Sönd. eft. Trefald. Joh. 4: 47—54.

*6	Söndag	24	Gustaf Adolf	
7	Måndag	25	Freja	
8	Tisdag	26	Vendela	
9	Onsdag	27	Theodor	
*10	Torsdag	28	Martin Luther	
11	Fredag	29	Martin Biskop	
12	Lördag	30	Konrad	

22. Sönd. eft. Trefald. Matt. 18: 23—35.

13	Söndag	31	Kristian	
14	Måndag	1	Alexandra	
15	Tisdag	2	Leopold	
16	Onsdag	3	Edmund	

17	Torsdag	4	Napoleon	
18	Fredag	5	Nelly	
19	Lördag	6	Elisabet	

Domsöndag. Matt. 25: 31—46.

**20	Söndag	7	Emil	
21	Måndag	8	Marie offerd.	
22	Tisdag	9	Cecilia	
23	Onsdag	10	Klemens	
24	Torsdag	11	Einar	☺
25	Fredag	12	Katarina	
26	Lördag	13	Lisa	

1. Sönd. i Advent. Matt. 21: 1—19.

27	Söndag	14	Astrid	
28	Måndag	15	Ruben	
29	Tisdag	16	Helga	
30	Onsdag	17	Andreas	

1. Solen uppgår kl. 7,40 m., nedgår kl. 4,27 m.

11. " " " 8,04 " " " 4,05 "

22. " " " 8,3 " " " 3,44 "

1	Torsdag	18	Oskar	D
2	Fredag	19	Beata	
3	Lördag	20	Lydia	

2. Sönd. i Advent. Luk. 21: 25—36.

4	Söndag	21	Barebro	Kate ☺
5	Måndag	22	Sven	
6	Tisdag	23	Nikolaus	
7	Onsdag	24	Rafael	
8	Torsdag	25	Virginia	
9	Fredag	26	Anna	
10	Lördag	27	Rosalie	

3. Sönd. i Advent. Matt. 11: 2—11.

11	Söndag	28	Daniel	Anders
12	Måndag	29	Meta	
13	Tisdag	30	Lucia	
14	Onsdag	1	Sten	
15	Torsdag	2	Gottfrid	
16	Fredag	3	Assar	☺

17	Lördag	4	Erhard	
----	--------	---	--------	--

4. Sönd. i Advent. Joh. 1: 19—28.

18	Söndag	5	Abraham	
19	Måndag	6	Isak	
20	Tisdag	7	Israel	
21	Onsdag	8	Thomas	
22	Torsdag	9	Natanael	
23	Fredag	10	Adam	
24	Lördag	11	Eva	☉

Juldagen, Luk. 2: 1—20.

**25	Söndag	12	1. Juldagen	
**26	Måndag	13	2. Juldagen	
**27	Tisdag	14	3. Juldagen	
28	Onsdag	15	Menl. barns d.	
29	Torsdag	16	Abel	
30	Fredag	17	Seth	
31	Lördag	18	Sylvester	☽

1. Solen uppgår kl. 8,51 m., nedgår kl. 3,29 m.

11. " " " 9,07 " " 3,21 "

22. " " " 9,17 " " 3,22 "

Solens upp- och nedgång i Gammal-Svenskby.

Månad	Da- tum	Upp- går	Ned- går	Månad	Da- tum	Upp- går	Ned- går
Januari	1	7,42	4,35	Juli	1	4,19	7,51
	11	7,35	4,49		11	4,30	7,42
	21	7,24	5,03		21	4,24	7,30
Februari	1	7,09	5,20	August	1	4,19	7,51
	11	6,53	5,35		11	4,20	7,42
	21	5,35	5,49		21	4,24	7,30
Mars	1	6,20	6,—	September	1	5,36	6,15
	11	6,11	6,13		11	5,49	6,55
	21	5,40	6,27		21	6,02	5,35
April	1	5,19	6,42	Oktober	1	6,16	5,06
	11	5,01	6,55		11	6,29	4,59
	21	3,44	7,09		21	6,44	4,43
Maj	1	4,30	7,22	November	1	6,59	4,29
	11	4,18	7,34		11	7,13	4,19
	21	4,10	7,44		21	7,25	4,14
Juni	1	4,06	7,55	December	1	7,36	4,13
	11	4,07	7,56		11	7,42	4,17
	21	4,12	7,55		21	7,41	4,24

Marknader.

Januari.

Den 23 i Hapsal, d. 30 i Kolovere.

Februari.

Den 2 i Rapla, d. 4 i Pernau, d. 6 i Lenamäe, d. 15 i Stor-Lähtru och Batischport, d. 25 i Lihula.

Mars.

Den 1 i Risti, d. 15 i Rapla, d. 18 i Kajal, (Kegel), d. 28 i Kasepere.

April.

Den 10 i Ellama, d. 18 i Wigala, d. 20 i Lihula, d. 23 i Kajal, d. 25 i Märjamaa, d. 30 i Nissi.

Maj.

Den 3 i Lenamäe, d. 4 i Pernau, d. 5 i Hapsal

Juni.

Den 15 i Märjama, d. 26 i Risti.

Juli.

Den 1 i Hapsal, d. 20 i Pernau.

Augusti.

Den 16 i Martna.

September.

Den 27 stor torgdag i Hapsal.

Oktober.

Den 1 i Lenamäe, d. 2 i Märjama, d. 5 i Lihula, d. 12 i Kajal och stor torgdag i Hapsal, d. 15 i Rapla, d. 17 i Kolovere, d. 21 i Hapsal, d. 23 i Kasepere, d. 25 i Ellama.

November.

Den 4 i Nissi, d. 12 i Lähtru, d. 20 i Risti, d. 28 i Kajal, d. 30 i Wigala.

December.

Den 12 i Martna, d. 20 i Märjama.

Nu utkommer vår lilla kalender den 25-te gången. Den kommer skött av samma händer och i samma syfte som under de gångna åren.

Denna vår lilla budbärare utgör ett blad i estlandssvenskarnas kulturhistoria och samlingsrörelse.

Tid och utrymme tillåta ej att här kasta en blick tillbaka på de gångna åren och närmare skildra den kamp som förts för vår stams fortbestånd och förkovran, de segrar som vunnits och den kulturella och politiska sammanslutningen, som kunnat ske under denna tid.

Vi äro glada att denna vår lilla budbärare fått om och om igen påminna oss om vår uppgift och plikt i andligt och politiskt, socialt och nationellt hänseende.

Även i år får den säga detsamma: "Tag vara på dig själv, tag vara på din broder!

Det nya året kommer som vanligt med nya prövningar, men för alla som kämpa och sträva för de idella mål och beväpna sig med hoppfull håg och tro på sanningens och rättvisans seger, är framtiden ej någon avskräckande gåta, ty deras fäste är hos Tidens Konung, som styr våra öden och leder till målet.

ETT GOTT NYTT ÅR!

Moders händer.

*Kära händer, mjuka fina,
Ömt de slöto sig om mina,
när jag vacklade framåt
i min barndoms första tider,
under barnaårens strider,
än i skratt och än i gråt.*

*De mig buro, de mig skötte,
värnade, då faror mötte,
smekte mig till sömnens ro;
säll jag gick vid dessa händer
hän till fantasiens länder
över sagans vackra bro.*

*Och jag ser dem rastlöst sträva
aldrig någon vila kräva,
lyfta nya bördor blott,
oavlatligt omsorg lämna
och min väg med kärlek jämna,
för att jag skall ha det gott.*

Och i drömmen jag förnummer
 liksom ängslavingars skimmer
 från en överjordisk värld!
 Plötsligt drömmens bild sig vänder,
 vingarna bli modershänder
 signande min huvudgård.

Så har tiden snabbt förflutit,
 medan deras hägn jag njutit.
 trygg i varje liten storm.
 Mödorna ha lämnat tecken,
 kvar uti de djupa vecken,
 sköulat deras mjuka form.

Nu de darra, darra sakta.
 Aldrig nog jag kan dem akta.
 kyssa dem till lön för allt.
 vad de burit, vad de bära.
 Modershänder, ära, ära
 vare eder tusenfalt.

Ernst Högman.

Om Nuckö och dess befolkning.

(Forts. fr. 1919).

*Några drag ur våra svenskars liv från
förra århundradets första hälvt*

När jag nu går att teckna några korta drag ur vårt folks förflutna, så sker det för det mesta ur minnet och efter vad som jag hört av mina föräldrar förtäljas. Vad som här hänföres till förra århundradets förra hälvt, gäller nog huvudsakligen även för 1700-talet under den ryska tiden.

Ehuru livegenskapen avskaffades redan år 1816, och oaktat svenskarne enligt lagen aldrig varit livegna (trälar, slavar), så var dock friheten endast till namnet. Godsägarne ägde oinskränkt makt över

bonden och hans jord: han omflyttade ofta familjer; en mindre familj på en större gård flyttades till en mindre sådan och tvärtom: han påtvungade eller nekade giftermål, allt efter gottfinnande och godtycke, ja t. o. m. "första nattens" rättighet förbehöll han sig, detta isynnerhet inne i landet bland esterna. Med ett ord: man var i allt beroende av "hosherrn." — Ett medelstort hemman måste fullgöra 3 s. k. hästdagar i veckan utom många fotdagar, hjälps- (hjälp-) dagar m. m. i oändlighet. Om sensommaren och hösten kom därtill ännu tröskningen om nättarna, då mödrar som ej hade äldre barn att tillse de små, måste i nattens mörker släpa sina småttingar med sig till hovsrian, varifrån undertecknad ännu har ett dunkelt minne. Arbetet i hemmet, på åker och äng, fick ofta lida i brist på tid och arbetskraft, så att åkrarna blevo vanskötta, vadan fattigdomen var allmän och skriande, med några undantag här och där.

Många åto "valeks bröd" bakat av mjöl, sammanmalet med agnar; potatis odlades mycket lite och de räckte i bästa fall icke längre än till julen. Kött vankades i de flesta hus, eget nog, mer än nu: de någorlunda mera välmående slaktade varje höst en ko, utom får och svin, emedan man då icke hade så stort behov av penningar såsom nu; man förfärdigade nämligen nästan allting hemma, så att penningar behövdes huvudsakligen till salt, fisk, tobak och — bränvin o. s. v. — Penningar fanns och ganska sparsamt, så att en person som möjligen ägde 100 rubel, ansågs vara bottenrik.

Jag nämnade, att man ej hade potatis längre än till julen, och då potatisen nu för tiden är vår huvudsakliga föda, så frågas: Vad åt man då? Jag tager då mitt barndomshem, som ansågs höra till de mera välmående och där min farbror var husbonde, såsom exempel. Om vintrarna och så länge köttet räckte, be-

stods om söndags- och torsdagskvällar surkåls-soppa, som om morgnarna därpå fick uppvärmd; tisdagarna, lins-, gryn- eller mjölvälling utan kött eller med "inamat", d. v. s. inelvor: lungor med hjärta, svinmagar o. s. v.; lördagar och onsdagar kornmjölsgröt med vattenblandad sur mjölk, eller i brist därpå s. k. dricke; om måndagar och fredagar, när potatisen var slut, mjölvälling med några skedar mjölk på eller ock utan. Om morgnarna förra kvällens mat uppvärmd, som sagt, och om middagarna fick man nöja sig med fisk och bröd med mjölk eller dricke. Samma matordning fortfar i allmänhet ännu, om man tillägger potatisen om middagarna.

Ett behov, vartill penningar behövdes, var, som jag nämnde, bränvinet. Varje hov (gods) hade sitt bränneri och i varje by fanns en krog, således i Nuckö socken närmare 20 krogar, så att man kan säga, att bränvinet var allt i alla. Till

krogen styrdes stegen om söndagsaftnarna efter välfullbordad regelbunden kyrkofärd. Krogen var en samlingsplats för både ung och gammal och där tillgick det isynnerhet om sommarsöndagsaftnarna ganska lustigt till. Slagsmål med tillhyggen såsom nu för tiden, förekommo dock nästan aldrig, några hårslitningar undantagna.

Trots all fattigdom och trældom var folket dock i allmänhet ganska glatt och lustigt, så att fester och högtider firades med glädjen högt i tak. Bröllopfesterna, som vanligen firades om julhelgen och i allmänhet räckte 4 dagar, firades med utsökt pomp och ståt, på sitt vis, förstås. (Därtill torde jag en annan gång återkomma). Violen var enda musikinstrumentet och bland spelmännen intog "Spälardad" Anders Seffers i Klottorp, främsta platsen. Om bröllopstider fick han aldrig vara ledigt och han var an eftersökt spelare i hela socknen. —

Jag minnes ännu såsom en dröm hans spelande vid den s. k. "hovstalka", skördefesten på hovet, det enda ynnestbevis av herrarna för allt slit och släp. Alleman ur hus måste då vara på hovsgärdet och skära råg. Middagsmåltiden bestod av gryngröt, en läckerhet som man hemma endast fick om de stora högtidsaftnarna, julen, påskan och pingsten. Den serverades i väldiga träbyttor med stort smöröga i mitten samt därtill ännu s. k. bittmjölk (oblandad mjölk). Vad som möjligen blev över av gröten, öste kvinnorna i påsar och förde hem. — Om kvällen bestods grynsoppa med färskt kött av en ko, slaktad samma dag. Matkärnen voro ställda på utlagda bräder på marken och man åt stående på knä eller sittande på marken. Efter måltiden vidtog festen, trots all trötthet efter dagens tunga och hetta. En sup utdelades åt var och en och så tråddes dansen i salen till midnatt och däröver, till herrskapets

nöje, som då alltid var tillstädes. Det var isynnerhet då som Spälardad visade vad han kunde, och han kunde spela t. o. m. då han slumrade.

Uppsatsen tycks draga ut på längden och därför vill jag härmed sluta och fortsätta nästa år, om dagar ännu skänkas mig.

Johan Nymann.

Tag vara på dig

Tag vara på din

Est

A-2800

1927

U 30854

GLÖM EJ

att lämna bidrag till

SVENSKA ODLINGENS VÄNNER

OCH

SVENSKA FOLKFÖRBUNDET

Svenska föreningarnas i Est-
land gemensamma kansli är

3 RIDDAREGATAN 3, REVAL

„KUSTBON“

Organ för svenskarna i
Estland börjar år 1927
sin tionde årgång.

Tidningen utkommer en gång i
veckan.

Expeditionens adr:

3 RIDDAREGATAN 3, REVAL